

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ „ 50 „		Er banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci		TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.
„ „ „ „ „ „ j. a. 7 franci		

Domnii prenumeranti, acaroru abonamente espira la capetulu lunei acesteia, suntu rogati a-si renói abonamentulu — curendu, ca se ne potemu orientá in espedare.

Cu esemplare complete potemu servi dela inceputulu anului.

Redactiunea.

Missiunea nóstra.

Preotulu si invetiatoriulu suntu luminatorii si conducatorii poporului nostru. O frasa acést'a, atátu de popularisata, si — la tóte ocasiunile repetita, incátu nici mai reflectámu la dens'a cá ce insemnate are, nici o supunemu sub o judecata mai adenca. Luminatoriu si conducatoriu! In adeveru frumóse cuvinte, sublima si onorifica missiune. A luminá — va se-dica a des-teptá poporulu ca se cunósca calea adevेरului, bunului si frumosului; a conduce — va se dica a fi totdeuna in fruntea poporului spre a-lu indreptá pe cáile cele drepte, adeverate, mantui-tórie si prin aceste — la fericire.

Se vedemu inse cum se ducu si cum ar trebú se se duca aceste detorintie intru in-deplinire.

Déca aruncámu o privire generala asupra starei — mai vertosu materiale — a poporului nostru din acést'a tíera, cu putiene esceptiuni — o neindestulare sufletésca se va produce in noi. Lesne credjtoriu cum este dela natura, rabadatoriu, se lasa usioru a fi condusu a-uneori si pe cáile cele contrarie intereselor lui. Si — in faci'a acestor'a, ce facu cei mai deaprópe chiama-ti a-lu aperá, luminá si conduce: — preotii si invetiatorii lui?

Detori suntemu a spune, si cu órecare mangaiare trebue se inregistrámu, cá — se lupta in adeveru unii ca se-i croiésca o sórte mai démna,

o stare culturala si materiala mai infloritória, egala cu a altoru popóra. Cátiva au si ajunsu la scopulu doritu, mai multi suntu aprópe de a ajunge, altii anca incepu a lucrá. Ar meritá se fie inregistrate cu numele aceste sentinile ale poporului nostru. In adeveru unii preotii si invetiatori, prin labóre neobosita, prin invetiaturile si esemplele lor, au ajunsu de li urméza poporulu in tóte sfaturile si intreprinderile lor. Scól'a se cercetéza regulatu, biseric'a e plina de credintiosi, bet'a si lenea se sterpesce din di in di, consciinti'a de sine se desvólta in gradulu recerutu etc. Nici o intreprindere de interesu comunu — de multe ori si particulariu — nu se face fara constatuirea cu preotulu si invetiatoriulu, nici unu pasiu peste voi'a acestor'a. In tóte afacerile, preotulu si invetiatoriulu stá cu demnitate in fruntea poporului. Er inteliginti'a laica, vediendu faptele si intentiunile acestor'a, dupa impregiurarii ii si spriginesce. Eca cei alesi dintre cei chiamati!

Dar cea mai mare parte a poporului nostru anca totu mai duce lipsa de astfeliu de ómeni. Pentrucá mai suntu, si anca mai multi de aceia, cari parte nu-su destulu de apti, parte neconscii de chiamarea lor. Cei neapti nu se nisuescu a corespunde, ér cei neconscii, — in locu de a luminá, aperá si conduce, — strica. Alt-mintrea cum se ni esplicámu impregiurarea, cá o parte mare a preotiloru afara de seversirea servitiului divin — care pe langa pracsá l'ar poté si l'au potutu seversí si unulu fara nici o pregatire in scóla anume, — nu dau picu de invetiatura turmei ce pastorescu; ér intre invetiatori anca se totu mai afla cari multu-pucinu — instruéza fara a educá! A da sfatu poporului adultu, cá dien! si invetiatoriulu e chiamatu spre acést'a — mai vertosu intre impregiurarii in cari ne aflámu noi, — nici vorba. De alta parte déca si obvinu casuri, unde preotulu si invetia-

toriu au unu picu de autoritate inaintea poporului din óbrece impregiurare, in locu de a se folosi de acést'a, lucrandu spre binele si innaltierea acelui'a, — lu-impinge spre perire. Au nu vedem dintre alte multe esemple — si acel'a, cum la unele alegeri d. e. de notari, ablegati la dieta — si-vendu unii dreptulu loru si alu poporului pentru unu blidu de linte? Unde sunt preotii cu crucea in frunte la asemeni ocazioni?

Cine voiesce a conduce, trebuie se scie convinge despre binele ce urméza dintru implinirea sfaturilor sale; din acestu motivu, celor mai pucinu apti, fiindcà nu potu dá probe de desteritate in conducere — poporulu nu li-prea urméza.

Si de unde provinu tóte aceste?

Noi credemu cà din mai multe cause. Ca se o luàm delà inceputu, — prim'a causa e, cà nu toti imbratísieza carier'a preotiésca si investitorésca — din vocatiune. Déca in adeveru vonatiunea nu e innascuta ci prefacuta, simulata, atunci abunasém'a in acést'a stà caus'a cea mai multu impedeatória a progresulu

Noi credemu inse, cà si cei-ce nu-su directe delà natura chiamati séu destinati, anca potu fi buni preoti si investitori. Cum?

Abstragandu delà influinti'a ce exercitéza studiile speciale in scóla — asupra elevilor cari s'au resolutu a fi preoti si investitori, se luàm in socotintia influinti'a, ce e in stare a exercitá press'a nóstra periodica asupra publicului. Acést'a informéza publiculu seu despre ori ce miscare a nóstra, dandu-ne directive la ori-ce intreprindere, constatéza progresulu, starea culturala si materiala a poporului si indémna publiculu la lucru seriosu. Indigitéza midilócele de progresare, apera si radica natiunea. — Acést'a trebuie spriginita. Delà acést'a investiamu ce folosu ni aduce scól'a, delà ea capetàm nutrimentulu spiritualu, care nu mai pucinu e de lipsa ca si celu corporal; dens'a ni desvólta si intaresce consciinti'a nationala.

Este constatatu, cà cetindu nesce romanuri, aceste suntu in stare a face óre care schimbare in caracterulu unui teneru. Ore press'a nóstra periodica, déca ar fi si imbratísia cu caldura, n'ar poté fi ea in stare a abate pre cei rateciti de pe càile loru? n'ar poté calificá pre cei mai pucinu apti de chiamarea loru. — Unu rege alu Franciei — nu-mi vine in minte numele — petrusu de missiunea sa, si voindu a inaltia poporulu seu — dise: „voiescu ca fiecare investitoriu se-si aiba pe tóta diu'a o gaina in óla si unu diariu próspectu pe mésa“. Acel'a abunaséma a a fostu adeveratu parinte alu poporului. D'apoi cà si la noi, alte popóra d. e. magiarii, recommenda ba chiar impunu subalterniloru, se prenumere la foi, si — inaintéza. Ai nostri anca suntu

cam dedati a fi totu impinsi de spate, — óre n'ar fi bine, sè se impuna din partea autoritatiloru competente, fiecàrui preotu si investitoriu — si fara nici unu pecatu ar fi acést'a — ca se-si prenumere fiecare baremu o revista de specialitate, si macar la olalta, preotulu cu investitoriu — baremu unu diariu, care discuta cestiunile de interesu specialu, firesce — lasandu in voi'a fiesce carui'a a-si aboná fói'a, care-i convine. Posiedu bisericile nóstre mai tóte fonduri si venituri annuali, din cari s'ar poté aboná fara scadere simtita 1—2 foi, déca nu le-ar potea face acést'a unii cari nu posedu gustulu de cetire, nici se nisuescu a si-lu formá; cari insisi nu suntu petrusi de folosulu ce aducu foile causei investimentului, culturei poporului nostru si preste totu — causei nationali.

Ce se facemu dara?

Se imbratísiamu si spriginimu — dupe pontintie, press'a nóstra si preste totu productele nóstre literarie, si viitoriulu ni va fi asigurat. Nefacendu acést'a, causa nóstra — precum se exprima unu investiatu alu nostru — va fi pierduta, viitoriulu immormentatu si numele nostru va deveni obiectu de despretuire.

I — nu I. —

Conspectu generalu

asupra

Filosofiei in Teologia.

(Continuare.)

Pentru Augustin platonismulu celu putienu in fom'a sa nou platonica este bas'a si supusetiunea a tóte ideiloru sale speculative. Ideile remarcabilulu platonice si episcopu Synesius si sistemulu Ariopagitului *)

*) *Dionysios Ariopagita*, asia numitu ca membrulu Ariopagului din Athin'a, dupa Fapt. Ap. XVII. 34, a fostu convertitu la crestinismu prin Ap. Paulu. Dupa traditiune ca I episcopu alu Athinei a primitu conuna martirica. Dionysiu Ariopag. este renumitu, pentru-cà numele seu a trebuitu se figuredie in frontespiciile unei serii de scrieri, cari — in interesulu unei scoli filosofice, reprezentata cu deosebire in Athin'a, — scrise cu tendenti'a unei contopiri a crestinismului cu platonismulu, a ajunsu la unu renume extraordinariu. In legatura cu platonismulu desvoltatu mai departe prin nou platonici — cautá Pseudo-dionysios starea bisericeii de atunci a o infatiosiá ca cea dupa ideile fundamentale platonice a priori causata. Purcediendu delà ideea despre Ddieu cu totulu abstractu inchipuita de platonismu, privesce pre Ddieu ca fara insusire, transcendentu, dupa intrég'a sa fiintia necapace a se pune in o referintia nemijlocita cu lumea; accépta intre ambele (Ddieu si lumea) o ordine caracteristica de trepte spirituale, cari la-olalta compunu unu organismu si prin care se intempla o comunicare delà celu absolutu la celu inferioru. Acestu organismu este un'a cu ideea bisericeasca despre ierarhia.

cu inclinarea sa panteistica si ierarhi'a supraterestrara, compun indubitabilu unu Platonism transferatu in crestinismu si pre deplinu imprimatu. Déca Augustin si-indrépta polemic'a sa contra pericolului platonismului si insusirea cardinala a acestui'a [a platonismului], care face sa se diferéscă de crestinismu, o caută in dualismulu divinului si omenescului, pre care elu nisue a lu mijloci prin intrecalarea de poteri demonice, — atunci totusi acésta polemica purcede din acelu simtiu, care ni dă se intielegemu: câtu de adêncu insusi Augustin a fost stapănit de idei platonice.

Pana aci sistemulu platonice in referinti'a sa ca tra crestinism. — Se intrămu in celelalte filosofii.

Precum crestinismulu in genere a pasit ca potere opozitionala contra lumii profanate de atunci, asia si istori'a lui se incepe cu o positia ostila fatia de cugetarile filosofice. Incependu cu unu factu religiosu-moralu, care a deslegatu faptice si spre deplin'a multiamire a omului internu tôte enigmele, cari filosofii grecésca nu eră capace a le deslegă, potu sa se opuna cestei din urma cu acea superioritate, cu care a intempnatu si Paulu intieptiunea Corintienilor (I. Cor. 1.) Cu câtu inse in afrotu se validatau si in viéti'a crestinesca influintiile filosofarei pagănesce, cu atātu mai resolutu sună contradicerea contra „falsei sciintie,” contra „desiartei filosofii” (Colos. 2. 8; I. Timoth. 6. 20.)

Fiindca inse prin acést'a a fostu cugetata numai o astfeliu de intieptiune, care pre sine singura a voitu sa se puna ca compensatiune in loculu simplei credintie crestinesce si pre acésta insusi amenintand'o cu disolvare, ca inse prin acésta se na fie presupusa o cugetare filosofica, care aru servi si spre profund'a intielegere a crestinismului insusi: asia nu este in contradicere cu Polemic'a contra filosofiei, că chiaru si scrieri biblice, precum mai vertosu idea despre *logos* a evangheliei lui Ioanu, imprumutata din speculatiunea greco-jidana, contine insusiri filosofice.

O vacilatiune impetuosa a referintieloru ambeloru parti intre sine s'a validatu in seclulu alu doilea. Cu câtu mai aprópe a fostu contactulu cu viéti'a spirituala a popóreloru pagane, cu atātu mai multu amenintia nu adeveratu fluxu alu intieptiunei speculative de a inundá crestinismulu, care de césta speculatiune perte cu greutate s'a prohibiatu, parte in realitate a acceptat'o in sine. Gnosticismulu, acărui inceputu se afla deja in scrierile biblice, compune acea forma a crestinismului, care s'a dezvoltatu prin influinti'a speculatiunei oxtrecrestinesce. Din o mixtiune nesănetosa a speculatiunei cu cuprinsulu credintiei crestinesce, mijlocita prin o activitate supraabundanta a fantasiei se straformă crestinismulu cu modestele sale facte salvátore in o Mithologia, si religiozitatea crestina in o fantastica, asia numita *Gnosia*.

Biserica crestina s'a aperatu cu tôte fortiele sale — de Gnosticismu, totusi inse a acceptatu mai multu, de câtu i-a fostu salutaru, elemente gnostice in sine. In metamorfos'a ignota a propriei fiintie se demise punctulu de gravitate a crestinismului in invetiatura, precandu pana aci persón'a lui Christosu a compusu substractulu credintiei crestinesce. Cu incetulu o revelatiune nu ni-o potému altcum inchipui, decâtu ca un feliu de filosofia divina, care este comunicata genului omenescu si care cu privire la neconditionat'a auctoritate a originei ei, s'a acceptata cu credintia.

Credinti'a primesce prin acést'a o formă fôrte inruda cu Gnosticismulu. Unu podu spre acést'a metamorfosa formédia *Teologi'a alexandrina*, adeca acea scóla, acaroru reprezentanti principali sunt Clement si Origen. De-si acestia respingu dela sine gnosticismulu ca necrestinescu, totusi si loru Gnosticismulu este principiulu mai supremu alu crestinismului, la care credinti'a trebuie se se avente; ambele suntu loru concepte, cari cu necesitate stau intre sine in o operare mutuala si se intregescu reciprocu: credinti'a trebuie se devina „*grosis*” precum *grosis* se fia conformu cu „*pistis*” (credinti'a).

Intrég'a sistema a teologiei crestino-alexandrine este numai atunci intielegibila, déca vomu adauge ideile fundamentale ale filosofiei platonice si nouplatonice, in parte si stoice si le anexamu la ea, cari tôte suntu base la tôte speculatiunile teologice-metafisice a Alexandrinului crestinescu; jecendu insasi certele christologice si trinitarie din secl. IV si cele ulteriore din biseric'a grecésca pe contrastulu de idei fundamentale filosofice, platonisându-se si aristotelisându-se fiinti'a naturei si persónei.

Directiunea ortodoxa dogmatica a bisericei formă desvoltarea mai departe a acelei influintie gnostice, care pre lănga tóta directiunea contra-filosofica alu Ireneu si Tertullian, a remasu decisa. O cunoscentia absoluta despre misteriele supraterestrale, in urma-rea controverseloru arianice, anumitu in invetiatur'a trinitatii, — se parú dobendita pe cale speculativa. Atanasiu este reprezentantulu principalu alu acestei directiuni dogmatice-ortodoxe. Din o petrundera neinfrenata a speculatiunei se escara luptele dogmatice, din cari purcésa finea speculatiunei in biseric'a, fiindcă fatia de dogm'a obligátore, o speculatiune libera a singuraticiloru, a devenitu nedurabila. Arhitectulu teoreticu a sistemului de invetiatura bisericesca este Ioanu Damaschin prin voluminosul seu opu: „*Ekt-hosis achribés tē orthodoxēs pisteós*” Dela timpulu formarei unei dogme in biseric'a, trebui se fia referinti'a filosofiei si teologiei cu totulu alt'a, căci cést'a din urma nu mai potea tolerá vre-o cugetare filosofica, si asia rem ané numai posibilitatea dupla: séu a dusimaniei ambeloru, séu subordinarea filosofiei sub dogma. Din acést'a stare a cugetarei filosofice se desvoltă in *Teologi'a* evului mediu asia numit'a *scholastica*, acarei problema principala a fostu: cu ajutoriulu filosofiei aristotelice a representá deplin'a conglasuire a ratiunei cu dogm'a bisericesca.

Formarea caracteristica a cugetarei crestinesce care se însămna cu numele scholastica, consista in aceea: că cugetarea filosofica accepta dogm'a bisericeii ca supositiune inatacabila (*philosophia ancilla theologiae*), aceea inse o construédia a priori asia, ca dogm'a este atātu supositiune câtu si resultatu a scrutarei filosofice. Fiindcă un astfeliu de acord: deplin'a suveranitate a cugetarei si a dogmei, se lovesce de dificultati considerabile, asia si instori'a scholasticeii ne infatiosiedia diferite periode, in cari acea unitate s'a cautatu pe diferite cai. Precându ideea scolasticeii si a aflatu realisarea ei in primulu mare reprezentantu Anselm (argumentulu onthologic, teori'a satisfactiunei), pre atunci se amenintia desbinarea unitatii dogmei si a speculatiunei in Abälard, care cunósce numai o credintia cuprinsa de minte; ér in Petru Lombardul renuntia speculatiunea deja la propria-i productivitate si se margini numai la prelucrarea dialectica a acelu esprimate; in Thomas din Aquina si Duns Scotus se desbină in dóue

contraste inimice și în fine în scepticismul lui Vilelm din Occam — se frâse de sine.

Filosofia scolastică a fostu mai multu după nume și auctoritate, decâtu după cuprinsu — cea aristotelică. Contrastulu nominalismului (Roscellin) și a realismului (Anselm argumentulu ontologicu) cu mijlocirea sa reprezentată (Abälard) prin invetiatură despre cea în însăși lucrurile jacendă realitate a conceptelor universale, a statu în o referință mutuală intimă cu dezvoltarea teologiei scolastice. Incependu cu triumfulu realismului, apoi precediendu spre mijlocire, se fini scolastică cu triumfulu nominalismului (Occam). Totuși peragrădia prin teologia evului mediu langa scolastică anca o altă, acesteia împretinită dar substantialu de ea diferită direcțiune: *mysthică*, care frăsco tractăea totu acele probleme ca și scolastică, dar nu voșce în recunoștere și știință, și în internulu simțiului și vieții a aplană contrastulu dogmatic și a propriei filosofari. Scotus Erigena a fostu, care a straplantatu în occident mistică ariopagitică. Din Ethică acestei mistici resari reformă tiună.

Reformațiunea se începe fără vr'unu contactu mai intimu cu filosofă; afara la Zwingli cultură filosofică n'a fostu de felu unu cutare elementu înaintoriu spre reforme bisericesci. Dogmatică bisericeii evangelice respinse cu rezoluțiune filosofă dela sine, interesându-o mai multu: eschisivă sustinere a cuventulu biblicu ca basă a invetiaturei, și d'odată a rămânea în conglasuire cu dogmă bisericeii vechi; ratiunea frăsca țienendu-o de necapace, de a cuprinde adevărulu celu mai sublimu, o îndrumă ea mai multu catra credință, singura prin care potem ajunge abia la recunoștință (per fidem ad intellectum), acordându teologiei naturale asia numitii articuli mixti ca obiectu alu scrutarei ratiunale. O formala activitate logică (organică) spre interpretarea s. scripturi se permite, dar o principala (normativă) — se condamnă. Numai ratiunea reascută, adevă cea basată pe credință, se va află în deplină conglasuire cu reveletiu.

Deci deca dogmatică vechiu-protestanta a ocupă acestu locu negativ fatia de filosofă — fiind urgiată spre acestă prin dezvoltarea confesională —, atunci totu numai reformațiunea a deslegatu filosofă de sub canonulu sub care a statu ea până aci, deschizându-i calea spre deplină ei validitate și recunoșcându-o ca uniculu mijlocu spre resolvirea celor mai supreme probleme. Precum a eliberatu ea (reformațiunea) credință personală de sub presiunea presbiterismulu, asia a eliberatu ea, și ratiu

(Va urmă.)

Epistótele parochului betranu.

VI.

Iubite Nepóte!

Ti-am fostu promisú în epistóla trecută că-ti voi scrie ceva și despre alegerile de deputati. Vreundu a și implini ce am promisú, trebuie se apucu firulu de unde se cade adevă dela începutu. Se-ti deslegu adevă trei întrebări: 1) Cine ne țienemu noi a fi? 2) pentru ce preotii suntu atâtu de cinstiti și netăditi cu privilegiu alegerilor? 3) ce parere are lumea despre noi? și numai după acestă voi fi în

stare se-ti însiru unele întemplari din viétia constituționalicească a mea și a altoru preoti; papirulu va fi de vină, deca tóte aceste nu voru încapere într-o singură epistóla.

Noi ne țienemu că suntu luminații poporenilor nostri, preotii adevă parinti lor sufletesci cari lucrămu la fericirea lor vremelnică și vecinică; noi diceamu, că suntu pasi de pastori turmelor noastre ca se le apermă în contra lupilor rapitori ca nu cumva se pără macar ună din cele ce ni s'au datu; noi am socoti că suntu fruntasi poveiitori ai poporenilor nostri și afara de biserică, ba — fia disu între noi — ne și cam place a ne fali înaintea altor a cu tóte aceste titule: — atâtu preotii betrani, dar mai vertosu cei teneri, mai sprinteni, cu sange mai caldu, totu nisuiamu a ne arată naintă lumii mai vertosu cu aceea, că noi suntu poveiitorii poporenilor nostri și ni pare reu, deca ici-colea iscusimu vre-unu amestecu din partă mirenilor. Mie totdeuna mi a plăcutu de omulu vrednicu și cu atâtu mai vertosu mi place de preotulu, carele dă bune semne de viétia, deci titulele însirate mai sus, deca preotulu le și merita, și le lasu cu bună voia. — Pana aci — la întrebarea d'antăia.

Lumea înse critica. Unii dintre straii ni dau cinstea covenită unui preotu, printrucă densii asia s'au îndatinatu în sinulu bisericeii lor, a pretiaf adevă pre cei ce cu vrednicia lucra în viă Domnului, precum preotii lor — de rendu și implinescu acestă detorință. Preotii din alta biserică asia se ivescu naintea lumii, precum se cade a pasi după regulele pastorale: cu blandéția intielépta, cu rîvna stemperată, cu lucrare neobosita. Ne cinstescu unii, dar alții nu ne ieau nici într-o socotință, printrucă s'au convinsu, că noi nu suntu în stare a arată vre-unu bine, ba — că suntu numai spre napoierea némului omenescu și deci n'avemu fa ei nici o cinste. — Poporeni nostri cu privire la judecată asupra noastră, se impartu în trei tabere; unii ne cinstescu; alții — deca nici nu ne despretiuescu dar — suntu nepasatori facia de noi; suntu înse și de aceia, cari ti-spunu verde 'n fatia, că *popimea* nu-si implinesce chiamarea sa după cum se cuvine. Dorere! cesti din urma suntu mai vertosu barbotii, cari se intereséza mai de aprópe de cauzele bisericeii.

Se cade se ne oprimu pucintelu la această întrebare, printrucă nu ne-am arată vrednicii de titulă ce o portămu deca vomu lasă, ca o parte macar dintre poporeni și mai departe se ne privéscă ca pre unii, cari nu aducemu nici unu folosu poporului, de după carele traimu.

Poporulu de rendu, plugarii ne cinstescu multu și din anima curată. Nici nu pôte fi într'altu chipu. În timpurile iobagiei preotulu nu s'au departatu de poporu și ori-ce întemplare de a venitu în țiera, preotulu și poporulu a fostu în asemine mesura atinsu de ea. Adencu este înradecinata dara iubirea poporului catra preotu și catra biserică, cu ună cu dōue aceea nici nu se va potea desradecină. Se fia binecuventăe umbrele preotilor din betrani, cari cu atâtu statornicia au portatu crucea lor de safirintie și ni lasara nōa biserică. — întréga în asiedimintele sale, carea stralucesce cu marire naintea popórelor, fiindu invetiatură ei lamurita ca prin focu.

Poporulu de rendu — dīcu — carele e mai marginitu în judecată lui, se indestulesce cu pucinu; nici dela noi nu va poffi multe; elu va fi indestulitu cu noi, ne va iubi și ascultă, numai noi preotii

se nu-lu maniãmu. — Suntu inse între poporenii nostri si de aceia, cari ne asemena cu preotii altoru bisericii si ceru dela noi — semne; avem noi poporenii, si numerulu loru se sporesce din anu in anu, cari nu se indetulescu cu puc'nu ci poftescu aceea, ce dovedescu preotii altoru bisericii între poporesii loru. Nu ne trebue nõa ochi ageri — ca se vedemu, cum se inmultiescu acesti fii sufletesci ai nostri; ei ambla prin lumea mare, veda si audu multe din alte locuri si se rentorcu acasa cu dorulu ca se vedã si in comun'a loru ordine si bunastare ca pe Liurea. Pre unii ca si acestia apoi nu ii poti indetula numai cu molitvelaiculu fia elu cãtu de bogatu; ei ne judeca de dupa ordinea din biserica, de dupa gradulu la care a ajunsu lumin'a si moralitatea in maltimea poporului. Pucini suntu astadi acesti parochiaii, dar sunt respnditi prin tôte partile si se inmultiescu ca ciupercile dupa plõua. — Eu nu m'am temutu nici odata de ei nici nu me voiu teme pana cãtu voiu fi sanetosu dela Ddiu.

S'a intemplat, de intr'un'a din dõile nu de multu trecute am calatoritu si eu pe calea ferata, Linãa cutrierã nisce tienuturi bogate ca si cari n'am mai vediutu in vieti'a mea; poporatiunea tinutului erã mai multa — ortodocsa romanãca, dar ici-colea suntu si popistasi si lutherani. Cu mine la unu locu erau doui fruntasi mireni d'ai nostri, unulu dintre ei amblã in cause de alegeri, dupa-cum adeca s'a inceputu acuma; elu se sul la noi numai catra mijloculu calii — in rentõrcere.

Cunosceamu intr'ensulu cã are pofta se-mi spuna ceva interesantu, cãci multu se uitã catra mine ca si candu s'ar cugetã de unde se incãpa firulu. — Si eu marturisescu, nu sciu se-mi esplicu: voitã deasulu se me vatemu pre mine ca pre reprezentantulu clerului, au vrut'a se me dascalãca, cãci incependu a descriã cele ce iscusise in 2 dõile, ni le insirã tôte din punctu de vedere preotiescu, de-si ele atingeau miscarile de alegere la diet'a tieriei.

N'asiu fi crediutu — dõse — se fia cu potintia, ca influinti'a religiunei se fia atãtu de tare la alte popõre asupca tienutei loru cetatienesci. — In cerculu acest'a alegatorii protestanti toti tienu ca ferulu la olalta; niciunu este, ca intr'o cumuna lutherana sãu calvina se pãta incape cineva notariu com. de alta religiune, chiar partidele de alegere pentru dieta — suntu alcatuite dupa marturisirea religiõsa; aceia cari ambla la una si aceea-si biserica, se tienu de un'a si aceea-si partida politica. — M'am pusu in legatura — continua fruntasiulu nostru mirãnu — si cu õmenii nostri, si la densii am aflatu sfasiare si nentielegere; se vede — dice — cã n'avemu preoti rivnitori si statornici ca celelalte biserici. Preotii nostri nu dau poporului destula invetiatura, ei insisi nu se siliescu se-si insusiãca vrednicieile preotiloru altoru biserici. Ni cade greu nõua mireniloru — asia sfersã — candu asemenãmu pre preotii nostri cu cei de alta religiune, cã vedemu deosebirea cea atãtu de mare.

Toti tacuramu deodata; asteptamu se vorbãca celalaltu mirãnu, care ca mai betranu socoteamu, cã ne va luã in aperare; dar si densulu face din capu ca si candu ar lasã pe locu cele dõse mai nainte. Eu nu sciamu ce dõce; scus'a cu seraci'a — nu avea locu, de õra-ce caletorãmu pe unu tienutu bogatu, pe teritoriulu parochieloru de clas'a antãia. In urma trebui se dõcu si eu ceva si vorb'a mea a fostu, cã am recunoscutu, cã stãmu departe napoi'a altui cleru;

vin'a e anõstra, cã nu ne dãmu silintie mai mari spre a ni radicã poporulu, nu aratamu semne mai multe de vietiã; dar de vina suntu si mireonii, pentrucã de-ce alegu ei in parochii bune — preoti de aceia, cari nu arata nici o fapta mai insemnata in parochia, de vina suntu — dis'u — si mireonii, cãci pentru-ce lasa pre multi preoti intradeveru vrednici, cari dau semne frumõse de vietiã in parochiele loru, i lasa se se astruce in seraci'a parochie loru de clas'a — nu atrei'a, ci a sieptea, ii lasa ascunsi in desimea paduriloru si in crepaturile muntiloru; suntu devina — esclamaui cu locu — si mireonii, cã nu iau in socotintia meritele, candu e vorba despre depãlnirea parochieloru.

Ajãuseramu la locu si nu poturamu continuã, dar poti fi convinsu Iubite Nepõte, cã lumea nutresce rele pareri despre noi; strainii ne despretiuescu, si nãstria na ne pretiuescu; õca asia, de sila bucurõsu — mai arata un' cãtu un semnu de iubirei, — preste totu inse nu suntemu pretiuiti nãntea loru.

Cu privilegiulu alegeriloru, noi toti, si celu de pe urma preotu, avem maere precu; despre acest'a inse in alta epistola.

Tipiculu septemanei.

Septeman'a patimiloru

I. Luni.

La utrenia. Dupa cei 6 psalmi cantãmu *aliluia* pe glasu 8 de 4 ori, apoi *tropariulu*: „Õta mirele vine“ de 3 ori, Deci indatinate *catisme si sedelne* din Triodu; gupa aceea dõce preotulu: „Si pentruca se ne invrednicimu noi scl. *Evangeli'a* dela Mateiu inc. 84 „Intorcandu-se Isus in cetate.“ — Deci psalmu 50, apoi obicinuit'a rogatiune: „Mentuiiescu Ddieule poporulu teu“. Apoi cantãmu *treipesnetiulu* Triod. dupa pãsn'a 1-a urmãza ecteni'a mica. La pãsn'a a 9-a nu cantãmu „Ceea-ce esti mai cinstita,“ ci irmosulu cu trop. pesnei a 9-a — Urmãza apoi *sfetilna*: „Camar'a ta mentuitoriule“ de 3 ori — peste tõta septeman'a acest'a.

La laude. Stichirile dõlei pe insusi glasu pe 4 scl. — La *stichovna* — stichirile dõlei cu obicinuitele pripele. „Marire si acum“ glasu 8 (Acesta pripele se dõcu si Marti si Mercuri). Apoi „Bine este a se marturisã scl.“; slujb'a dimpreuna cu metaniile ei dupa obicei; urmãza cãsulu I. — Cãsulu alu III si VI lu-cantãmu cu catisme la vremea sa.

Totu asia Marti si Mercuri:

Nota. — *Evangeli'a* lui Mateiu, Marcu si Luca — tõte se cetescu; alui Ioanu — numai pana la inceputulu *patimiloru*, adeca pana la: „Acum s'a prãmaritu Fiulu omenescu“ — de totulu suntu 9 Aceste, se cetescu Luni si Marti si se sfersiescu Mercuri la cãsulu alu 9-lea.

La vecernia. La „Dõmne strigatam“ punemu stichirile pe 10 din Triodu, „Marire si acum:“ „Adõua Eva“ — iesire (võdu) cu evangeliã, „Lumina lina,“ Deci paremlile si „Se se indrepteze“ apoi de locu *evangeliã* dela Mateiu, incep. 98 — si cea-lalta rõnduãla a *inainte-santitei*.

Intru acestu chipu punemu rõnduãl'a si in Marti'a si in Mercurea cea mare.

II. Juoi.

La utrenia. Dupa cei 6 psalmi si dupa ecteni'a cea mare cantãmu *Aliluia* pe glasu 8 de 3 ori cu tro-

pariulu : „Candu maritii invetiacei“ de 3 ori ; dupa tropariu *evangeli'a* dela Luca inc. 108, deci psalm 50, apoi *canonulu* ; la pésn'a 9-a nu cantámu : „Ceea-ce esti mai cinstita“ ci troparele, aceste pesne cu irmosu, apoi *sftitln'a* : „Camar'a mentuitorului“ de 3 ori.

La laude. Stichirile pe 4, „Marire si acum“ : „Pre carele Isaia mainainte.“ *Stichovna*, stichirile pe insusi glasu 8, „Marire“ acela-si glasu : „Naravulu teu éta plinu de viciesiugu.“ „Si acum“ glasu 5 : „Indrep-tandu spre cele de taina.“ Apoi „Bine e a se martu-risi Dluí,“ „Sante Ddieule“ si tropariulu : „Candu maritii invetiacei.“ Ecteni'a si césulu I.

La vecernia. Preotulu se imbraca in tóte vest-mintele pentru de a sluji S. liturgia, apoi incepe : „Binecuventata e imperati'a Tatalui,“ apoi psalmulu de séra, ecteni'a, „Dómne strigatam“ pe glasu 2 „Ma-rire si acum“ : „Iuda cu adeveratu este“ ; *iesire* cu evangeliá, „Lumina lina,“ *parimeii* din Triodu, deci ecteni'a cea mica, „Sante Ddieule,“ Apostolulu, E-vangeli'a dela Mateiu inc. 107 si apoi ddieésca litur-gia alui Vasiliu celu mare. In locu de *cheruvice* — „Cinei tale“ ; in locu de „Cuvinese cu adeveratu“ — cantámu irmosulu dela canonulu pesnei 9-a : „Din ospetiulu stepanului,“ in locu de *pricéstna*, — „Cinei tale“ — asijderea si in locu de : „Sé se ample gu-rele nóstre.“ Apoi — *otpastulu*.

Nota. Astadi la *proscomidia* preotulu gatesce o prescura mai marisóra — dupa numerulu paro-chianiloru, scóte unu *agnetiu* (afara de celu ce va sluji cu elu) pentru cuminecatulu bolnaviloru peste an.

Acestu agnetiu la tóta liturgi'a se ample cu s. *sange* pana marti dupa Pasoi, candu se sfarima in bu-cati, se prajesce si se pestréza pentru trebuintiele de peste anu. Preotulu se pazésca, nu cumva pana la prajirea lui — se mucediésca séu se-lu manance ceva.

Slujb'a sfințeloru patimi a Dluí nostru Isus Christos.

In S. si marea Joi adeca : la 8 césari séra, se bate tóca, pentrucá clopotele, de adi dela liturgia nu se mai tragu pana in Sambat'a cea mare deminétia la incungiuurare, si adunandu-ne in biserica face pre-otulu inceputulu, precum aréta triodulu din acést'a dí.

In Sant'a si marea Vineri a patimiloru.

La 9 césuri deminétia dupa ce bate tóca ne adu-námu in biserica, preotulu se imbraca in felon si cet-imu césurile impreuna, adeca césulu I. III. IV. si alu IX-le, asia precum stau la triodu

In Sant'a si marea vineri séra.

La 3 césuri dupa amédi bate tóca si adunan-du-ne in biserica, incepemu vecerni'a dupa obicéiu.

La „Dne s rigatam,“ punem stihirile pe 6. glas I, „Tóta faptur'a s'au schimbatu de frica s. c. l.“ „Ma-rire“ gl. 7. „O adunare a celoru fara de lege,“ si acum“ acela-si glasu : Infricosiata si Pre marita taina.“ Vhod cu evgelie „Lumina lina.“ Prochimenu gl. 4. „Imparti-tau hainele mele loru-si.“ Cetirea Parimeiloru. Apos-toluu. Evgelii'a dela Mateiu, inceperea dela 110 „In vremea aceea sfatu au facutu toti archiereii.“ Dupa acést'a ecteni'a, „Sa dicemu toti,“ — Apoi : „Invredni-cestene dómne“, si celelalte ectenii,

La stihovna : cantámu stihirile pe gl. 2. iusasi podobie. „Candu de pre lemnu mortu,“ marire si acum gl. 5 „Pre tine cel'a ce te imbraci cu lumina.“

Nota. Candu se canta marirea acést'a dela sti-hóvn'a se imbraca preotii cu felónele, luandu gatit'a, plasitalnitia de pre prestolu, o scotu afara pe usi'a

cea de catra m. nópte, mergendu inaintea loru diaco-nulu cu cadelniti'a si pruncii cu luminele aprinse, si asia cantandu iesu din altariu, incungiuurandu bise-ric'a pe pin launtru o punu pe gatitulu mormentu. Acést'a facéndu-se, se bate tóca. Urméza : „acum slo-bodiesce „Sante Domnedieule“ Tropariu gl. 2 „Iosifu celu cu bunu chipu.“ „Marire si acum“ Purtatórele de miru mueri.“ Preotulu díce : intiepletiune s. c. I, apoi Otpastulu.

Dupa Otpustu cetimu pavecerni'a cea mica, la carea cantamu canonulu despre tanguirea prea san-tei nascátore de Ddieu.

Nota, Acestu canonu se afla in tipiculu lui Dia-conovicu Loga.

C) *In Sant'a si marea Sambata.*

La unu ceasu dupa mediulu noptii se bate tóca, incepemu polunosniti'a, si apoi utreni'a dupa obicéiu.

La „Ddieu e Dnulu“, tropariulu „Iosifu celu cu bunu chipu“ *marire* : „Cand te-ai pogoritu la mórte,“ si acum „Purtatórele de miru mueri.“

Aceste cantandu-se se imparte lumini preotiloru, apoi mergu din josu de mormentu, acolo incepu a cantá starea I. „Viétia in mormentu“ gl. 5 podobia apoi ecteni'a cea mica.

Dupa ectenia incepemu starea a II-a „Cadese se te marimu.“ Preotulu aci cadesce éراسi biseric'a. dar uumai icónele cele de susu si stranile. La sfarsitu ec-teni'a mica.

Deci cadindu preotulu incepemu starea a trei'a, „Némurile tóte,“ dupa acést'a stare nu díce preotulu ecteni'a, ci delocu cantámu troparele : „Soborulu in-gerescu“, si celelalte precum se afla in Triodu pana la *laudatiuni*.

In Sambat'a cea mare la liturgia.

Nota. La cantarea chvaliteloru preotii se imbraca cu santele vestminte, apoi la celu mai de pe urma „Sante Ddieule“ dela docsologia, iesimu cu totii afara si incungiuurámu biseric'a, cantandu ne'nterrupted „San-te Ddieule“ Facendu se acést'a, se tragu clopotele si se bate tóca. Deci déca am intratu in biserica, preo-tulu naintea mormentului tienendu evangeli'a — díce : „intiepletiune drépta,“ cantaretii de locu canta tro-pariulu, „Iosifu celu cu bunu chipu.“ Cantandu-se a-cést'a, preotulu pune evangeli'a si asiédia plasitani-ti'a I dupa acést'a cetimu parimeile, apostolulu si evan-geli'a, apoi ecteniile si otpustulu. Dupa acést'a se face sarutarea.

Acést'a se incepe la 12 óre cu vecerni'a, intru tóte precum arata Triodulu.

Vhodulu cu evangeliá, apoi cetirea aloru 15 pa-rimei, — „Câti intru Christos“, dupa aceea apostolu.

Nota. Aici preotulu se desbraca de vestmintele cele negre, si se imbraca in altele luminate, apoi cet-tesce evangeli'a, dupa aceea liturgi'a lui marele Va-silie. In locu de cheruvice cantamu „tropariulu“ : „Se taca totu trupulu“ pe gl. 8 In locu de „Cuvinese cu adeveratu“, cantám irmosulu pesnei a 9 : „Nu tetan-gui pentru mine maica.“ Pricéstna : „Sculatus'au ca din somnu Domnulu“, apoi Otpustulu.

Renduél'a penticostariului, care sa incepe din duminec'a steloru pasci, si tiene pana la duminec'a Toturoru santiloru.

Dumineca in diu'a de pasci demanétia la obi-cinuitulu césu alu Utreniei, se tragu clopotele, si a-dunandu ne in biserica, aprindemu luminele si punem

doue vase cu focu si tamâie intr'ensele, ca se umpla tóta biseric'a de mirosu, — dupa aceea se imbraca preotii si diaconii in tóte hainele de slujitu. Preotulu celu mai betranu ia cinstit'a cruce, altulu icon'a invierii, altulu evangeli'a, se intoreu cu faci'a catra resaritu si canta stihir'a „Invierea ta Christóse,” dupa aceea iesindu afara cu totii, incunjura biseric'a de trei ori, cantandu dis'a stihira. Preotii si poporul dupa ce au incungiuratu biseric'a, stau inaintea usiloru celoru de catra apusu, pune preotulu evangeli'a pe analogu, si ia cadelniti'a, cadesce totu poporul, si usile [inchise] a bisericei — de trei ori in chipulu crucii, dupa aceea dice cu glasu mare: „Marire santei cei de o fiintia,” Cantaretii: „aminu.” Preotulu canta: „Christosu au inviatu” de 3 ori, asijderea si cantaretii canta de 3 ori, apoi cadindu preotulu dice stihulu cantâiu: „Se se scóle Ddieu,” éra cantaretii dupa fia-care stihu canta „Christosu au inviatu.” Deci dupa terminarea stihuriloru, preotulu senguru canta „Christosu au inviatu din morti, cu mórte pre mórte calcandu,” deschide usile, intra in biseric'a cu erucea in mana, urmandu toti ceialalti si cantandu: „Si celoru din mormenturi viétia daruindule,” Urmédia ecteni'a, dupa *voglasu*. Preotulu incepe din altariu a cantá *canonulu*, si cealalte dupa cum arata Penticostariulu — pana la ecteni'a cea mare, dupa ectenia se dice „intieptiune ! cantaretii „Parinte binecuvintédia.” Preotulu: „Celu ce este binecuventatu Ddieule nostru.” Cantaretii: *amin* Si: „Intaresce Ddieulu” Dupa acést'a preotulu tienendu crucea in mana, si in locu de a dice: „marire tie Ddieule nadejdoa nóstra,” canta intorcenduse cu faci'a catra rasaritu „Cristosu au inviatu din morti. sel.” Éra cantaretii: — „Si celoru din mormenturi,” deci intorcendu-se catra poporu dice *Otpustulu* intr'acestu chipu: „Christos au inviatu din morti” etc. apoi redicandn crucea de 3 ori dice: — „Christos au inviatu” noi i-respondemu: „adeveratu ca a inviatu,” dupa aceea cantâmu „Christosu au inviatu” de 3 ori si preotulu dice: — „Sî nóue ni-au daruitu viétia vecinica, inchinamu-ne invierii lui, cei de atrei'a dí.”

Nota. Intr'acestu chipu se face *otpustulu* in tóta septeman'a luminata.

Publicare.

Pe bas'a sentintii aprobate de Ven. Consistoriu diecesanu din Caransebesiu, sa publica conform §. 424 din reg. procedurii jud. in cause matrimoniale, precum: casatori'a actorei *Stana Ioaniciu* nasc. *Grosavescu* din Teregova incheiata la 2 Febr 1864 cu sociulu ei *Petru Ioaniciu* din Armenisiu, din motivulu parasierii actorei cu necredintia, este desfintiatá.

Deci cine scie positi'a, esistinti'a si ubicatiunea pribegitului, se arate pana in 45 de zile acestui foru biser. cási dupa aceea sentinti'a intra in valóre de dreptu, si actorei i este concesu a pasí la alta casatoria mai fericita.

Caransebesiu in 24 Mart. 1884.

Andreeviciu, m. p.
protopresb. presied. alu Sc. prot.

Publicatiune.

Pre bas'a sentintiei aprobate de Ven. Consist. din Caransebesiu se publica conform §. 124 din reg. procedurii jud. in cause matrim. precum-cá: *Moise Vrajitoriu* din Caransebesiu ca actoru este totalminte

despartitu de soti'a lui pribegita de 12 ani *Elena* nascuta *Dregodau* din Sibiu. Deci in intielesulu §. 123 este ori si cine indreptatitu a aratá forulu acestui'a bis. esistinti'a si ubricatiunea partii absente pana in 45 de zile, cáci dupa espirarea acestui terminu, sentinti'a va intrá in putere de dreptu.

Caransebesiu in 21 Martie 1884.

Andreeviciu, m. p.
presied. alu Scannului protopresb.

Concursu.

Pentru renovarea bisericii gr. or. din *Maderatu*, Cottu Aradu prin acést'a se deschide concursu de licitatiune minuenda cu terminu pre 14/26 *Aprile a c.* deminétia lo 10 óre.

Doritorii de a intreprinde acestu lucru suntu poffiti a depune 10% ca vadiu dupa sum'a cuprinsa in preliminarulu de spese 5355 fl. 55 cr si a se presentá la terminulu defiptu in persóna pentru de a luá parte la licitatiunea minuenda.

Planulu, preliminarulu de spese impreuna cu conditiunile se potu vedé la subscrisulu presiedinte alu comitetului parochialu.

Maderatu la 29 Martie 1884.

Ioanu Morariu m. p.
preotu si pres. com. par.

Pe bas'a dispusetiunei consistoriale dto 15 Dec. 1883 Nr. 3348, se escrie concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu la scól'a gr. or. de fete din *Temisiór'a*, in suburbiulu Fabricu, pe langa urmatórele emoluminte anuali: 1) salariulu 320 fl. 2) cortelu liberu in edificiuulu scólei, 3) 10 fl. pausialu descriu, si 12 metrii de lemne din cari se va incaldí scól'a, si daca alés'a invetiatorésa va aratá sporiu bunu, atunci dupa impregiurari i se maresce salariulu totu 50 fl. pana la sum'a extrema de 500 fl.

Recurentii pentru acestu postu au se-si subterna recoursele sale adresate comitetului parochialu — la inspectorulu de scóle concerninte *Iosifu Gradinariu* in Seciani p. u. Vinga pana in 21 Apriliu a. c. st. v. Diu'a alegerei se destina pe 6 *Maiu a. c. st. v.*

Dela recurente se recere: 1) atestatu cumca suntu nascute romane gr. or. 2) atestatu despre conduit'a de pana acuma, 3) testimoniu despre absolvirea preparandiei confesionale romane, 4) testimoniu despre depunerea esamenului de cualificatiune si a limbei magiare, ér déca au fostu deja invetiatorésa — si despre sporiulu reportatu la statiunea unde au functionatu, dintre care cele ce pe langa limb'a maicei si cea magiara voru mai vorbí bine si limb'a germana si vor scí propune si lucrulu de mana femeescu, vor fi preferite, avendu despre acést'a a aratá pana la alegere probe inaintea acestui comitetu parochialu.

Temisiór'a in 12 Martiu 1884 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: *Iosifu Gradinariu*, inspect. scol.

Se escrie pe vacant'a statiune invetiatorésca rom. gr. or. dela scól'a nóua din *Selusia-Gighirelu*, cu terminulu de alegere pe 22 *Aprilie st. v.* (Duminec'a 3-a a *Mironositoru*) 1884.

Emolumintele sunt:

1. In bani gata 250 fl. v. a. adeca doue sute cincidiece florini v. a.

2. Unu patrariu pamentu; trei lantie aratoriu, éra unulu fenatiu.

3. Cuartiru cu gradina si cânepisce.

4. Pe langa carausis, diurna din cassad'a stei bisericii la tóte conferintiele si intrunirile invetiatoresci.

5. Dela immormentari mari 60 cr. dela cele cu liturgia 1 fl. dela immormentari mici 40 cr. dela cei miseri nimicu.

6. Pentru incaldítulu scólei si invetiatorului 8° (optu) orgii de lemne.

Dela recurinti se recere:

a) Se fie preparandi absoluti cu testimoniu de cualificatiune, precum si din limb'a magiara.

b) cei ce se pricepu la note voru fi preferiti.

c) Dela acei individi cari au fostu deja in functiune se recere atestatu de moralitate dela oficiulu parochialu, vidinatu de inspectorele concerninte si se-si trimite recursele loru dlui Inspectoru cercualu de scóle Florianu Montia in Sicula per Borosineu, apoi in vreo Dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica, pentru a si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Selensiu-Cighirelu la 11 Martiu st. v. 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. **Florianu Montia** m. p. insp. cer.

Conformu decisului Consistorialu Dto 21 Decembre 1883 Nr. 846. B. se escrie prin acést'a concursu pentru deplinirea postulu de capelanu pre langa nepotinciosulu parochu Georgiu Tatuca din parochi'a de clas'a II in comun'a bisericesca *Iablanitia* protopresbiteratulu Mehadii, dieces'a Caransebesiului, cu terminu de alegere pre **29 Aprilie 1884.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

A treia parte.

a) Din sesiunea parochiala de 64 jugere.

b) Din salariulu anualu de 100 fl. v. a.

c) Din tóte celelalte venituri parochiale.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a tramite recursele loru instruite in intielesulu § 13 din statutulu nostru organicu bisericescu, comitetulu parochialu gr. or. din Iablonitia, la adres'a P. O. D. Protopresbiteru districtualu pana la terminulu sus aratatu.

Iablanitia in 18 Martiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In intielegere cu mine: **Mihailu Popovicin** m. p. protop.

In urmarea decisului Ven. Consistoriu Oradanu de dato 27 Februaru Nr. 172 B. a. c. pentru deplinirea definitiva a parochiei de a III-a clasa *Seucani*, ce se afla in protopresbiteratulu nou arondatu alu Beinsiuului, se escrie concursu pe langa emolumintele urmatórie:

1.] Din cas'a parochiala cu 3 chilii, intravilanulu si estravilanulu 12 holde cumperatu pentru intregirea beneficielor parochiale, unu venitu de 200 fl.

2.] Din pamentulu vechiu parochialu 12 holde — unu venitu de 150 fl.

3.] Din 20 dile de plugu — unu venitu de 20 fl.

4.] Din 80 dile ca man'a — unu venitu 16 fl.

5.] Din immormentari mari si mici 40 fl

6.] Din cununii, masluri, festanii si alte accidentie unu venitu 22 fl. sum'a 448 fl

Doritori de a ocupá acést'a parochia — suntu avisati a-si substerne recursele instruate conformu dispusetiuniloru stat. org. la adres'a Comitetulu parochialu — subscrisulu Protopresbiteru pana **29 Aprilie v. a. c.** cându se va tiené si alegerea.

Datu in Siedinti'a Comitetulu paroch. tienuta Seucani la 16. Martiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Elia Moga** m. p. protopresbiteru

In conformitate cu decisulu Venerabilulu Consistoriu diecesanu alu Caransebesiulu diu 2 Martiu a. c. Nr. 57 B. se escrie concursu pentru ocuparea postulu de capelanu in parochi'a de clas'a III din comun'a *Chernecea*, protopresbiteratulu gr. or. rom. al Oravitii, cu terminu de concurare pana inclusive **22 Aprilie a. c. st. vechiu**, in care di va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

b). O sesiune parochiala completa.

b) Dela 70 familii cate 1 fl. v. a. ca venitu stolaru; la acést'a sunt a se mai computá si venitele accidentale.

Doritorii de a concurá la acest postu au a-si tramite suplicele de concurs, instruate conform statutulu organicu si adresate comitetulu parochialu, P. O. D. Andreiu Ghidiu protopresbiteru in Oravieza pana la terminulu sus indicatu.

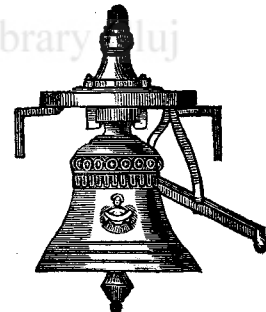
Chernecea, ia 18/30 Martiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Andreiu Ghidiu** m. p. protopopu

Am onóre a me recomandá P. T. publicu ca tornatoriu de

CLOPOTE

(CAMPANE)

de ori ce marime si tonu, in forma eleganta si pe langa celu mai moderatu pretiu.

Clopotele pregatite din metalulu inventatu de mine au preferintia si rivalisédia cu clopotele facute din ori ce metalu pana acum cunoscutu, atátu pentru tonulu loru curatu si strebatatoriu, câtu si pentru duraveritatea loru.

Duraveritatea clopoteloru se promovéza chiar si prin sistemulu mai nou de ajustare, de dupa care, clopotulu, fie câtu de mare, se imanuéza fórtu usioru si se póte întórcé, si de dupa fiecare întórcere limb'a bate la altu locu, prin ce clopotula e feritu de crepare si tiene de dóue si chiar de trei ori mai multu decâtu clopotele facutu dupa sistemulu vechiu.

Pentru tonulu curatu si strebatatoriu conform dorintiei, precum si pentru duraveritatea clopoteloru pregatite de mine, cavezu pe timpu de diece ani.

HÖNIG FRIEDERICH junior,

fabrica de pusce de apa si tornatóre de clopote si metale.

Aradu strad'a Rákoczi.